

Institutionaliserad symbolpolitik?

En studie av skriftliga förklaringar i Europaparlamentet

Abstract

Written declarations in the European Parliament have not been given much attention in the field of political science. The scope of this Master's thesis is to examine whether symbolic politics are present in written declarations and how this may show. In this study, the aspects of symbolic politics of written declarations of the sixth parliamentary term are examined using a taxonomy for identifying symbolic politics developed by Peter Santesson-Wilson. The taxonomy is applied on 15 written declarations, all adopted by the European Parliament, dealing with a variety of EU-related issues, ranging from July 2004 to July 2008.

The main findings of the study show that symbolic politics is a present phenomenon in nearly all written declarations (13 out of 15 cases) subject to this study.

In the final chapter of this study *inter alia* symbolic politics as a deliberate action is discussed in the view of written declarations. Irrespective of this, one could say that symbolic politics are institutionalised in the European Parliament, at least when it comes to written declarations.

Nyckelord: European Parliament, written declaration, symbolic politics, legislative process, European Union

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Problemområde och syfte.....	2
1.1.1	Frågeställning.....	2
1.2	Disposition.....	3
2	Metod och teori	4
2.1	Teori och tidigare forskning.....	4
2.2	Metodologiska problem.....	5
2.3	Material.....	5
2.4	Avgränsningar.....	6
2.5	Begrepp.....	6
2.6	Förförståelse.....	7
3	Teori	8
3.1	Symbolpolitik.....	8
3.1.1	Att definiera symbolpolitik.....	8
3.2	Att påvisa symbolpolitik.....	9
3.2.1	Kategorier.....	9
3.2.2	Principer.....	10
3.2.3	Exempel.....	10
3.2.4	Uttryck.....	10
4	Skriftliga förklaringar	12
4.1	Europaparlamentet.....	12
4.2	Skriftliga förklaringar.....	13
4.3	Studieobjekten.....	14
4.3.1	Fall 1: om samarbete i krissituationer för att finna försvunna barn.....	14
4.3.2	Fall 2: om reumatiska sjukdomar.....	14
4.3.3	Fall 3: om mikrokrediter.....	14
4.3.4	Fall 4: om avskaffande av hemlöshet.....	15
4.3.5	Fall 5: om tidig varning av medborgarna i allvarliga nödsituationer.....	15
4.3.6	Fall 6: om textning av samtliga program som visas i den statliga televisionen i EU.....	15
4.3.7	Fall 7: om utredning av och åtgärder mot det maktmissbruk som stormarknader med verksamhet i Europeiska unionens utövar.....	16

4.3.8	Fall 8: om diskriminering och social utslagning av barn som lider av särskilda inlärningssvårigheter	16
4.3.9	Fall 9: om behovet av en övergripande strategi för att bekämpa cancer	16
4.3.10	Fall 10: om primater i vetenskapliga experiment.....	16
4.3.11	Fall 11: om aktiva substanser i läkemedel	17
4.3.12	Fall 12: om förbud mot sälprodukter i Europeiska unionen.....	17
4.3.13	Fall 13: om leveransen av livsmedel till godkända välgörenhetsorganisationer som arbetar med genomförandet av Europeiska unionens program för livsmedelsbistånd till de sämst ställda.	18
4.3.14	Fall 14: om europeiska hjälptelefonlinjer för barn.....	18
4.3.15	Fall 15: om reumatiska sjukdomar	18
4.4	Slutsatser	18
5	Diskussion.....	20
5.1	Skriftliga förklaringar i Europaparlamentet – symbolpolitik i sig?	20
5.2	Europaparlamentets befogenheter	20
5.3	Används symbolpolitiken medvetet?	21
5.4	Förslag till vidare studier.....	22
6	Referenser.....	23

1 Inledning

Ordspråket lyder ”en bild säger mer än tusen ord”. Ett vanligt samtal mellan två personer består inte bara av ord, utan också av gester, miner och rörelser. Detta kroppsspråk spelar en stor roll och ger interaktionen mellan två personer ytterligare en dimension.

Även i politikens värld används bilder, gester och symboler. Ett klassiskt retoriskt verktyg i ett tal är just bilder. Talaren använder dem för att budskapet ska bli tydligare och kraftfullare genom att åhöraren relaterar till något som är välkänt för honom eller henne. Samma sak gör sig gällande i argumenterande politiska texter. Symboler är emellertid viktiga i andra politiska sammanhang också. Ett sådant område bär namnet *symbolpolitik* och det är vad denna uppsats kommer att handla om.

Den Europeiska unionen och Europaparlamentet studeras flitigt av statsvetare. Europaparlamentet i sig är en ganska okänd och ouppmärksam institution för de flesta svenskar. Detta visar sig inte minst genom det låga valdeltagandet – drygt 38 procent av de röstberättigade svenskarna begav sig till valurnorna den 13 juni 2004. Det är troligtvis så att endast en bråkdel av väljarna är väl förtrogna med Europaparlamentets arbetssätt.

Ledamöterna i Europaparlamentet har inte möjlighet att påbörja lagstiftning på samma sätt som exempelvis en riksdagsledamot kan. Det finns dock ett sätt på vilket EU-parlamentariker kan försöka påverka en fråga på eget initiativ – genom att skriva en *skriftlig förklaring*. En sådan förklaring är en mycket kort text där ett problem samt lösning på nämnda problem presenteras. För att den ska godkännas som ett uttalande i Europaparlamentets namn måste minst hälften av ledamöterna underteckna den. Dessa skriftliga förklaringar kan handla om allt möjligt, med titlar som rör sig från ”skriftlig förklaring om den dramatiska situationen för Europas vinodlare” till ”skriftlig förklaring om införandet av 1- och 2-eurosedlar”¹. I den här uppsatsen studeras förekomsten av symbolpolitik i de skriftliga förklaringarna.

¹ Exempel på två skriftliga förklaringar från denna mandatperiod. Den första bortföll men den andra antogs.

1.1 Problemområde och syfte

Europaparlamentet skiljer sig i mångt och mycket från ett traditionellt, nationellt parlament. Dels är sammansättningen annorlunda, då parlamentariker från 27 nationer finns representerade och inte bara från ett land. Dels skiljer sig lagstiftningsprocessen markant från den vid nationella parlament – Europaparlamentet har endast lagstiftningsmakt inom ett par, begränsade områden.

I parlamentariska demokratier har ledamöterna i de nationella parlamenten möjlighet att initiera lagstiftning, genom att komma med förslag till nya lagar. I Sverige sker detta genom *motioner*, som regleras dels genom Regeringsformen 4:3 som säger att ”varje riksdagsledamot får väcka förslag i fråga om allt som kan komma under riksdagens prövning”. Dels står det skrivet i Riksdagsordningen (1974:153) att ”[E]n riksdagsledamot lämnar ett förslag till riksdagen genom en motion” (kapitel 3 para 9). I Europaparlamentet finns inte den möjligheten. Ledamöterna kan alltså inte lägga lagförslag, utan den rätten är förbehållen Europeiska kommissionen (se Nicefördraget).

EU-parlamentariker har emellertid ett par möjligheter att belysa frågor de anser vara intressanta, dock utan att dessa handlingar direkt kan bli lagstiftning. Detta sker bland annat genom *skriftliga förklaringar*. En sådan lämnas in av minst en och maximalt fem ledamöter. Själva texten, där man yrkar på något, får inte vara längre än 200 ord. För att texten ska antas måste minst hälften av EP:s 785 ledamöterna underteckna den. Tidsfristen är tre månader, annars bortfaller förklaringen (Europaparlamentets arbetsordning, artikel 116).

Det generella, principiellt intressanta problemet i den här uppsatsen rör Europaparlamentets funktionssätt och enskilda ledamöters möjlighet att initiera lagstiftning, trots att de inte har någon formell behörighet att göra det. Det finns således en demokratiaspekt på problemet, vilket gör studien intressant ur ett statsvetenskapligt perspektiv.

Då det finns mycket lite – om än någon – forskning på området är syftet med den här magisteruppsatsen att utröna huruvida skriftliga förklaringar i Europaparlamentet har symbolpolitiska inslag. Samtidigt är det även min förhoppning att denna studie kan öka kunskapen om, det för de flesta medborgarna okända, Europaparlamentet.

1.1.1 Frågeställning

I denna uppsats kommer följande frågeställning att besvaras:

- I vilken utsträckning har skriftliga förklaringar symbolpolitiska inslag?
- Hur kan dessa symbolpolitiska inslag te sig?

1.2 Disposition

Uppsatsen inleds med en introduktion till den valda teorin samt en genomgång av de metodologiska aspekterna, där även materialet presenteras. Därefter följer ett teoretiskt kapitel om hur symbolpolitik kan klassificeras och hur den kommer att appliceras i studien. I påföljande kapitel analyseras ett urval skriftliga förklaringar. Till sist diskuteras resultaten av studien.

2 Metod och teori

Detta är en förklarande studie av empirisk karaktär, utan några normativa inslag. Med andra ord görs inga anspråk på att argumentera för vad som ”utgör acceptabelt mänskligt handlande” (Esaiasson et al. 2007:30ff). I detta kapitel presenteras de metodologiska överväganden som ligger till grund för genomförandet av studien.

2.1 Teori och tidigare forskning

Mina eftersökningar visar att forskning kring skriftliga förklaringar är i det närmaste obefintlig. Detta motiverar än mer en studie av det här slaget. Det finns därför heller ingen given teoretisk ansats, som använts tidigare, för den som vill studera fenomenet. Om fokus i den här studien hade legat på själva policyprocessen när det gäller skriftliga förklaringar hade exempelvis Cohen, March och Olsens (1972) *garbage can*-teori, eller Kingdons (1994) teori om policyströmmar kunnat användas.

Då denna studie inte ägnas åt att studera varför vissa frågor kommer upp på dagordningen, utan snarare vilken beskaffenhet frågans natur. I denna uppsats görs i stället ett försök att applicera ett symbolpolitiskt synsätt på de skriftliga förklaringarna.

Symbolpolitik har varit föremål för forskning sedan tämligen länge. En av pionjärerna på området var Murray Edelman, amerikansk statsvetare, som med *The Symbolic Uses of Politics* (1964) lade grunden för forskningsområdet. Edelman ägnade sig dock mest åt bruket av symboler i politiken.

När det gäller EU har en del symbolpolitisk forskning utförts, till exempel om europeiska identiteter (i Hedetoft (red.) 1998), om avsaknaden av symbolik för EU-projektet som helhet (Massignon 2007, jmf Hellström 2006). Symbolers vikt i EU-sammanhang ska inte förringas, vilket det nya förslaget till fördrag visar – referenser till EU-flaggan och en nationalhymn har strukits (jmf *Lissabonfördraget* samt *Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa*).

2.2 Metodologiska problem

Att studera symbolpolitik är behäftat med vissa metodologiska problem. Till att börja med saknas det allmänt accepterade förklaringsmodeller för att identifiera vad som är symbolpolitik. Detta kan till viss del bero på att det är ett område som ägnats uppmärksamhet av olika vetenskapliga discipliner, exempelvis statsvetenskap, politisk kommunikation och psykologi.

Inte sällan får enskilda fallstudier – vilket inte är särskilt lämpligt då det krävs jämförelser för att kunna dra slutsatser (jfr Esaiasson et al. 2007:121, Landman 2000:33) – bevisa förekomsten av symbolpolitik, snarare än att forskaren utgår från en teori. Peter Santesson-Wilson har emellertid i sin avhandling *Studier i symbolpolitik* (2003) skapat en begreppsapparat, eller ett teoretiskt verktyg som kan appliceras på statsvetenskapliga problem. Hans modell ligger till grund för den här studien.

Det finns fyra grundläggande problem vid studiet av symbolpolitik: (1) att definiera symbolpolitik, (2) avsaknaden av typologisering, (3) bristande kopplingar till statsvetenskaplig teori samt (4) hur fastställs symbolpolitik (Santesson-Wilson 2003:32ff). För att komma till rätta med dessa problem har han utarbetat en uppsättning analytiska verktyg. Dessa presenteras i nästa kapitel.

Ett annat problem är att det av naturliga anledningar är svårt att påvisa att en viss handling, som kan tolkas som symbolpolitik, är medvetet utförd av avsändaren. Här får vi göra en bedömning och se vad som kan vara rimligt, utan att för den sakens skull kunna säga att det är korrekt.

Santesson-Wilson hävdar förvisso att "[S]ymbolpolitik bör studeras som ett inslag i allmänna politiska beslutsteorier, inte som ett särskilt slags beslut /.../ Symbolpolitik måste studeras mot en allmän beslutsteoretisk fond för att kunna fastställas" (2003:6). Jag är beredd att hålla med om detta i allmänhet, men då jag inte ska studera enskilda fall utan snarare inrikta mig på ett medel – ett verktyg för politiker – för att kommunicera budskap som förvisso kan vara instrumentella eller symboliska är Santesson-Wilsons taxonomi – som presenteras i nästa kapitel – tillräcklig för att besvara mina frågor.

I all vetenskaplig produktion är intersubjektiviteten en grundläggande princip. Med detta menas att läsaren ska kunna följa hur författaren tänkt, steg för steg. På så vis kan läsaren bedöma om författaren gjort korrekta antaganden eller ej, givet den metodologi och teori som använts (Lundquist 1993:52). Detta har varit en vägledande princip vid genomförandet av denna studie, genom tydligt angivna och motiverade val och avgränsningar.

2.3 Material

Det empiriska material som utgör föremål för min studie är de skriftliga förklaringar som ingivits i Europaparlamentet under innevarande mandatperiod,

det vill säga den sjätte valperioden. De är offentliga handlingar som finns tillgängliga på Europaparlamentets webbplats (www.europarl.europa.eu). De skriftliga förklaringarna är alltså primärkällor och reliabiliteten torde vara mycket hög, då det rör sig om officiella handlingar och behandlingen av dem är rigoröst kontrollerad. Det enda tänkbara tillkortakommandet är att det vid översättning från originalspråket har gjorts något fel. Europaparlamentet har emellertid juristlingvister som ägnar sig åt att kontrollera språkliga och juridiska aspekter.

Sekundärkällor har använts vid framtagandet av de teoretiska och analytiska verktygen för denna studie.

2.4 Avgränsningar

Av utrymmesskäl och för stringensens skull har jag tvingats göra flera avgränsningar i den här studien. Till att börja med har det empiriska materialet begränsats till skriftliga förklaringar som ingivits hittills under innevarande mandatperiod, den sjätte valperioden. Under denna period har 376 skriftliga förklaringar registrerats. Av dessa har 30 antagits fram till den sista juli 2008, enligt parlamentets webbplats (www.europarl.europa.eu).

Det finns andra sätt förutom skriftliga förklaringar genom vilka EU-parlamentarikerna kan göra sin röst hörd, exempelvis genom att hålla tal i kammaren, genom att ställa muntliga och skriftliga frågor till såväl kommissionen som rådet, men då en skriftlig förklaring är så explicit, dels för att den tillställs en institution och dels därför att den ofta innehåller önskemål om lagstiftning så studeras endast skriftliga förklaringar.

Av de 30 antagna förklaringarna kommer jag att studera 15. Detta urval förklaras i kapitel fyra.

2.5 Begrepp

Ett grundläggande problem med att studera symbolpolitik är emellertid att begreppet är svårt att operationalisera (Santesson-Wilson 2003:41). Dessutom handlar problemet om ”grader av symbolism, inte frånvaron eller närvaron av den” (Santesson-Wilson 2003:35). Frågan om vad symbolpolitik är kan besvaras genom att utgå från vad som *inte* är det. Detta beskrivs mer ingående i följande kapitel, där jag även beskriver hur begreppet används i studien.

Med instrumentell beslutsgrund avses att det finns ett avsiktligt kausalt samband med en handling, det vill säga att man genom att göra något avser få en viss önskad effekt. Även detta diskuteras i teorikapitlet.

2.6 Förförståelse

Som beskrivits i föregående avdelning antas en mycket liten del av de skriftliga förklaringarna. Av egen erfarenhet – jag arbetade vid Europaparlamentet under två års tid – vet jag att ledamöter och deras staber lägger ner stor möda på att såväl inge skriftliga förklaringar, som att samla underskrifter till dem. Ibland anordnas smärre evenemang för att en skriftlig förklaring ska få uppmärksamhet. Detta föranleder mig att tro att det kan röra sig om symboliska handlingar, snarare än tro att texten de facto kommer att leda till lagstiftning.

3 Teori

I detta kapitel, som utgör uppsatsens teoridel, presenteras en taxonomi, alltså en klassificering, som kan användas för att bevisa förekomsten av symbolpolitik samt vilka egenskaper den har.

3.1 Symbolpolitik

Peter Santesson-Wilson gör i sin avhandling ”Studier i symbolpolitik” (2003) en genomgång av symbolpolitisk forskning. Han nämner inledningsvis att som statsvetenskaplig term används inte *symbolpolitik* särskilt ofta. I stället är det inom den politiska journalistiken begreppet har och har haft en mer framträdande roll (Santesson-Wilson 2003:22). Det råder inga tvivel om att användandet av symboler är ett mycket effektivt grepp i politiken, vilket även psykologisk forskning visar (Santesson-Wilson 2003:52).

Huruvida en fråga är symbolpolitisk eller ej är inte svart eller vitt. Symbolpolitik är ofta en blandning av just en symboldel och en instrumentell del (Santesson-Wilson 2003:6).

Att symbolpolitik är effektiv vittnar bland annat följande citat om.

A speech filled with symbols can achieve concrete results just as physical actions can. For another thing, if we interpret the criticisms just referred to in their literal sense, as a demand for physical action, then nothing would seem more absurd. Imagine politicians sweeping one's street every morning or, God forbid, building one's house! It is quite obvious indeed that a politician's major task is to talk (Czarniawska-Joerges och Jacobsson 1995:3).

Denna beskrivning kan man ha i åtanke när vi studerar fallen i nästa kapitel.

3.1.1 Att definiera symbolpolitik

För att definiera begreppet anlägger Santesson-Wilson ett omvänt resonemang, där han ställer frågan vad som *inte* är symbolpolitik. Motsatsen till symbolpolitiken är, enligt detta synsätt, instrumentell politik. Med detta åsyftar han att en effekt framkallas för att man önskar det. Det finns med andra ord ett konkret, rationellt och kausalt samband mellan vilja och resultat (2003:36f).

Vidare menar han att för att en fråga ska bli politisk måste den kopplas samman med andra frågor som är politiska (2003:26ff). Han hävdar vidare att det

finns olika slags kopplingar, inte bara kausala samband. Symbolism är en sorts koppling som Santesson-Wilson tillmäter samma vikt som ett kausalt samband. Jag skulle vilja vidareutveckla resonemanget till att det inte nödvändigtvis behöver vara så en fråga kopplas till en annan fråga för att bli politik. Det borde räcka att en politiker befattar sig med den. Om en fråga uppmärksammas av en politiker har det blivit politik av den. Detta blir också min utgångspunkt i den här uppsatsen. Ett annat problem med hans synsätt är att hans angreppssätt kan leda till att allt för mycket inryms under vad som inte är instrumentell politik. Ett sätt att råda bot på det problemet, åtminstone till viss del, är att använda den taxonomi som presenteras i nästa avdelning.

3.2 Att påvisa symbolpolitik

Det krävs en uppsättning vetenskapligt gångbara verktyg för att kunna påvisa förekomsten av symbolpolitik. Ett studieobjekt kan beskrivas utifrån ett eller flera av följande begrepp: *kategorier*, *principer*, *exempel* samt *uttryck* (Santesson-Wilson 2003:43). Begreppens innebörd kommer nu att definieras och diskuteras.

3.2.1 Kategorier

Ett fenomen eller fråga kan placeras i en kategori tillsammans med andra fenomen och frågor. Genom att göra en symbolisk koppling av frågan x till frågan y, där x är en viktig fråga får även y en betydelse och blir viktig. Kategorisering kan, i sin tur, leda till tre olika utfall (2003:44f):

- *Framhävningseffekten*, som innebär att det som x och y har gemensamt klargörs;
- *Maskeringseffekten*, innebär att de egenskaper som särskiljer x och y döljs;
- *Smittoeffekten*, vars innebörd är att positiva eller negativa egenskaper från en av frågorna x och y överförs till den andra, trots att det inte är en egenskap som frågan har. Ett exempel på detta är företeelsen *guilt-by-association*.

Resonemanget ovan summeras på följande vis: ”framhävningseffekten riktar uppmärksamheten mot vissa egenskaper, maskeringseffekten drar bort uppmärksamheten från vissa egenskaper och smittoeffekten lägger till vissa egenskaper” (Santesson-Wilson 2003:45). Låt oss ta ett exempel. Ett land vill införa en ny lag som innebär att en myndighet får rätt att bedriva signalspaning på kabelburen trafik. Frågan får stor massmedial uppmärksamhet och stöter på ett stort motstånd i samhällets breda lager. Signalspaningsmyndigheten menar att det

finns liknande lagar sedan tidigare. Här kan man med andra ord hävda att *framhävningseffekten* gör sig gällande då myndigheten pekar på vad de har gemensamt. Den nya lagen innebär dock att avlyssning av internettrafik tillåts, vilket inte varit lagligt tidigare men detta säger myndigheten inte rakt ut, utan det döljs. Vi kan således skönja en *maskeringseffekt*. Dessutom har det från officiellt håll framkommit att de gamla lagarna varit mycket framgångsrika och att man lyckats förhindra grov brottslighet tack vare dem och man menar att detta troligtvis kommer att gälla den nya lagen också. Här kan se en *smittoeffekt*, där positiva värden från en snarlik företeelse förs över till den nya signalspaningslagen.

3.2.2 Principer

Det finns vissa likheter mellan kategorisering och principer, men den främsta skillnaden mellan principer och kategorisering är att principer kan få normativ betydelse. Om frågan x har en princip gemensam med den viktiga frågan y kan detta utnyttjas, så att en överföring av ett värde sker från y till x. Detta leder till att x får eller ges ett principiellt värde (Santesson-Wilson 2003:46f).

3.2.3 Exempel

Med *exempel* menas i det här fallet att frågan x kan vara symboliskt kopplad till frågan y genom att x är ett exempel på y. Detta kan emellertid medföra vissa problem för forskaren, då det finns risk att en övertolkning görs. (Santesson-Wilson 2003:48f).

Ett exempel på *exempel* kan vara följande. Ett riksdagsparti vill inför valet få fler röster från studenter och tänker därför driva frågan att höja studiemedlet. I en debattartikel i en stor morgontidning beskriver partiföreträdare hur den stackars studenten Kalle får leva på nudlar för att få ekonomin att gå ihop. Kalle får här utgöra symbolen för alla fattiga studenter i landet. Om fallet Kalle, efter att ha sett närmare på hans situation, visar sig vara ett extremfall och gemene student i själva verket har det bättre än Kalle, talar man om en *overkill-effekt*. Är förhållandet det motsatta, att Kalle har det mycket bättre än studenter i allmänhet och att han trots detta får symbolisera den genomsnittlige studenten, rör det sig om en *underkill-effekt* (Santesson-Wilson 2003:49).

3.2.4 Uttryck

Slutligen är *uttryck* den del av klassificeringen där frågor som kan vara uttryck för något viktigt placeras (Santesson-Wilson 2003:52ff). Med detta menas att en handling inte enbart utförs för att aktören tror att det kommer att få någon

instrumentell konsekvens, utan för att handlingen i sig kan vara symbolisk. Det är alltså inte handlingen som står i centrum, utan vad den symboliserar.

Uttryck kan sedan, i sin tur, brytas ned i tre kategorier (Santesson-Wilson 2003:55ff):

- *Symptom*. Med detta avses att en attityd eller en handling, omedvetet från avsändarens sida, kommuniceras och tolkas av en mottagare.
- *Signal*. Här finns en avsikt från avsändarens sida, att ett budskap eller meddelande ska tolkas på ett visst sätt.
- *Pose*. Avsändaren söker här dölja avsikten att kommunicera något, för att mottagaren ska tro att det är ett *symptom*.

Santesson-Wilson skriver att ”ett beslut ses som symboliskt inte bara när beslutsfattaren lämnar de rent instrumentella beslutsgrunderna, utan även när omgivningen reagerar på vad de uppfattar att beslutet symboliserar snarare än på dess konkreta konsekvenser” (2003:60). Hur kan man då gå till väga för att bedöma om en handling är symbolpolitisk? Författaren presenterar en matris för ändamålet där såväl sändaren som mottagarna ingår.

Beslutsfattarens intentioner

		Instrumentella	Symboliska
Omgivningens tolkning	Instrumentell	1. Riktigt uppfattat instrumentellt beslutsfattande	2. Missuppfattat symboliskt beslut
	Symbolisk	3. Missuppfattat instrumentellt beslut	4. Riktigt uppfattat symboliskt beslutsfattande

Figur 1: Relationer mellan beslutsfattaren och omgivningen (ur Santesson-Wilson 2003:61).

Han betraktar utfallen 2, 3 samt 4 som symbolpolitik i sin avhandling. Jag kommer att utgå från samma antagande i denna studie.

En intressant aspekt på symbolpolitik är att den i stor utsträckning är riktad till svaga grupper i samhället. Detta till skillnad mot de mer resursstarka intressena, som har större möjlighet att organisera sig och driva igenom sina frågor i praktiken (Edelman i Santesson-Wilson 2003:26).

4 Skriftliga förklaringar

I inledningen till denna uppsats redogjordes det i korthet för vad en skriftlig förklaring är. Arbetet med de skriftliga förklaringarna regleras i Europaparlamentets arbetsordnings artikel 116. Under den nuvarande mandatperioden, fram till sommaruppehållet i juli 2008, har 376 skriftliga förklaringar ingivits. En skriftlig förklaring kan alltså antas, vilket sker genom att minst hälften av ledamöterna skriver under den, eller bortfall vilket sker om inte minst hälften av ledamöterna undertecknad förklaringen inom den angivna tidsfristen som är tre månader. Av dessa 376 texter har 30 stycken antagits, det vill säga drygt nio procent (www.europarl.europa.eu).

Dess utformning brukar se ut på följande sätt: motiven till den skriftliga förklaringen anges under det som kallas för skäl (A, B, C...). Förslagen till åtgärder kommer sedan i förklaringens huvuddel (1, 2, 3...)².

Här nedan presenteras Europaparlamentet kortfattat. Därefter appliceras den symbolpolitiska taxonomi som presenterats i föregående kapitel på de skriftliga förklaringarna.

4.1 Europaparlamentet

Europaparlamentet skiljer sig i mångt och mycket ett traditionellt, nationellt parlament. Dels är sammansättningen annorlunda, då parlamentariker 750 ledamöter från 27 nationer finns representerade. Dels skiljer sig lagstiftningsprocessen markant från den vid nationella parlament – EP har endast lagstiftningsmakt inom ett par, begränsade områden.

Lagstiftningsprocessen under nuvarande fördrag ser förenklat sett ut på följande vis: Europeiska kommissionen (KOM) lägger fram ett lagförslag som sedan ministerrådet (rådet) och EP behandlar.

² Se bilaga 1 för ett exempel på en skriftlig förklaring.

4.2 Skriftliga förklaringar

Precis som jag har beskrivit i metodkapitlet i denna uppsats måste man göra avgränsningar. En första sådan gjordes genom valet att endast studera skriftliga förklaringar som ingivits under den nuvarande mandatperioden. I nästa steg av studien har jag valt att endast gå vidare med de skriftliga förklaringar som fått det stöd som krävs för att antagas. Detta val motiveras genom att de skriftliga förklaringar som bortfallit inte har någon trolig möjlighet att påverka rådet och kommissionen, då man inte lyckats samla en majoritet av ledamöterna bakom förklaringen.

En första behandling av de skriftliga förklaringarna sker genom en uppdelning mellan antagna och icke antagna. Vi ser i figur 2 att 30 av 376 skriftliga förklaringar har antagits.

	Antagna	Avslagna
SF, antal	30	346
SF, andel (procent)	8	92

Figur 2: Fördelning antagna/avslagna skriftliga förklaringar under den sjätte valperioden. Källa: Europaparlamentet (www.europarl.europa.eu).

Ur tabellen ovan kan man utläsa att andelen antagna skriftliga förklaringar är liten, då endast drygt 8 procent fått det stöd som krävs för att gå igenom.

De trettio antagna förklaringarna kan i sin tur delas upp i två kategorier – finns krav på lagstiftning eller ej. Om det finns krav på lagstiftning innebär det per automatik att det finns instrumentella bevekelsegrunder. Det är också ett mer intressant studieobjekt, då det tydligt anges ett krav på förändring vilket även kan innehålla symbolpolitiska komponenter.

En ny genomgång av materialet visar 18 av de 30 skriftliga förklaringarna innehåller krav på reglering från EU:s sida. I två (P6_TA(2006)0185 samt P6_TA(2007)0102) av de förklaringar som inte innehåller krav på åtgärder från kommissionen, uppmanar man emellertid till rådsrekommendationer. Då rådet inte kan initiera lagstiftning har jag uteslutit dem från studien.

	Lagstiftningskrav	Ej lagstiftningskrav
SF, antal	15	15
SF, andel (procent)	50	50

Figur 3: Fördelning antagna skriftliga förklaringar med krav på lagstiftning/ej krav på lagstiftning. Källa: Europaparlamentet (www.europarl.europa.eu).

4.3 Studieobjekten

De 15 skriftliga förklaringar som valts ut kommer nu att analyseras med hjälp av den taxonomi som presenterats tidigare i studien. Som synes är textmängden under varje fall är något kort. Detta beror på att studieobjekten, det vill säga fallen, endast är ett par meningar långa. I dessa texter identifierar jag emellertid de symbolpolitiska element som finns, enligt taxonomin.

4.3.1 Fall 1: om samarbete i krissituationer för att finna försvunna barn³

Denna skriftliga förklaring inleds med följande påstående "[A]tt föra bort ett barn är ett av de mest avskyvärda brott som kan begås". På detta sätt kopplar textförfattaren samman *kategorin* "bortförande" med kategorin "avskyvärda brott". Vidare är det inte bara ett brott som kopplas samman med en annan sorts brott, utan genom att kalla det för "avskyvärt" är syftet att väcka negativa associationer varpå det uppstår en *smittoeffekt*. Samtidigt kan detta uttryck tolkas som att det sker en *värdeöverföring* rent normativt, då barnaröv hamnar i samma fack som avskyvärda brott och inte enbart i kategorin "brott" eller "grova brott".

4.3.2 Fall 2: om reumatiska sjukdomar⁴

I denna skriftliga förklaring behandlas reumatiska sjukdomar och dess inverkan på individer och samhällen. En aspekt som framförs är de "ekonomiska och sociala" kostnaderna som uppstår till följd av sjukdomarna. Detta beskrivs i termer av andel av BNP. En sjukdom innebär så klart mänskligt lidande, men genom att beskriva det som en kostnad förs lidandet över från individen till det gemensamma. Därmed har problemet presenterats på så vis att det fått en *principiell* innebörd då den rör samhället i stort. Även den koppling som benämns *kategori* gör sig gällande här, då en fråga – i det här fallet reumatiska sjukdomar – kopplas samman med en annan fråga – kostnader för det allmänna.

4.3.3 Fall 3: om mikrokrediter⁵

³ P6_DCL(2008)0036

⁴ P6_TA(2008)0262

⁵ P6_TA(2008)0199

I skäl C hänvisar ledamöterna till mikrokrediter som ”ett nyckelverktyg i kampen mot fattigdomen och ett av instrumenten inom ramen för milleniemålen”. Detta kan tolkas som att mikrokrediterna symboliskt placeras i samma *kategori* som andra verktyg i kampen mot fattigdomen.

4.3.4 Fall 4: om avskaffande av hemlöshet⁶

Upphovsmännen inleder den skriftliga förklaringen med att referera – och på så sätt påminna om – till att frågan uppmärksammats av rådet vid ett tidigare tillfälle. Genom att prioritera hemlöshet skulle man kunna hävda att den gavs en *principiell* betydelse då den hamnade högt upp på agendan. En *värdeöverföring* kan också ha skett från andra frågor som också var prioriterade. Frågan kopplas också samman med mänskliga rättigheter som onekligen är en viktig princip.

I skäl D får ”[H]emlösa som lever på gatan” utgöra ett exempel på en del gruppen ”hemlösa”. Varken överkill eller underkill verkar föreligga.

4.3.5 Fall 5: om tidig varning av medborgarna i allvarliga nödsituationer⁷

I portalparagrafen görs problemet med avsaknad av tidiga varningssystem till en *principiellt* viktig fråga då den förbinds med lidande och förlust av människoliv. Om ett sådant system införs kan med andra ord liv räddas och lidandet minska.

Man säger i skäl D att ”[G]enomförandet av ett sådant system berör direkt flera av EU:s politikområden (telekommunikation, miljö, hälsa, intern säkerhet och civilskydd) och påverkar även andra områden (transport, energi och turism)”. Tidig varning kopplas därmed samman med andra politikområden och på så vis görs en *kategorisering*, möjligtvis med förhoppningen att de andra områdenas dignitet ska leda till en smittoeffekt så att även tidig varning får större uppmärksamhet.

4.3.6 Fall 6: om textning av samtliga program som visas i den statliga televisionen i EU⁸

Här kan en del av den skriftliga förklaringen placeras under *principer* i vår taxonomi, genom att frågan om textning sammanlänkas med principer om att ”tillhandahålla vissa tjänster i allmänhetens intresse”, om information och utbildning. På så vis tillmäts textning en *principiell* betydelse.

⁶ P6_TA(2008)0163

⁷ P6_TA(2008)0088

⁸ P6_TA(2008)0127

4.3.7 Fall 7: om utredning av och åtgärder mot det maktmissbruk som stormarknader med verksamhet i Europeiska unionens utövar⁹

Det grundläggande problemet i det här fallet, som det beskrivs i den skriftliga förklaringen, är stormarknadernas ökade makt och dess konsekvenser för såväl producenter av livsmedel som för konsumenterna. Man väljer här att bedöma stormarknadernas beteende i enlighet med principer om sysselsättningskvalitet och miljöskydd varpå värden överförs till fenomenet som är föremål för den skriftliga förklaringen.

I skäl E anger man att "[K]onsumenterna riskerar att förlora produktmångfald, kulturarv och försäljningsställen". Här får problemet utgöra ett *exempel* på, vad författarna anser är, icke önskvärda fenomen saker företeelser. Frågan ges även större tyngd genom att den fästs till viktiga principer.

I det sista skälet refererar författarna till hur andra länder gjort för att komma till rätta med problemet och på så vis finner de en koppling till lösningar på problemet. Man gör med andra ord en *kategorisering*.

4.3.8 Fall 8: om diskriminering och social utslagning av barn som lider av särskilda inlärningssvårigheter¹⁰

Jag finner det svårt att urskilja några symbolpolitiska element enligt den taxonomi som används i denna uppsats.

4.3.9 Fall 9: om behovet av en övergripande strategi för att bekämpa cancer¹¹

Cancer sammankopplas med döden i skäl B då man säger att det är den "främsta dödsorsaken" och får bli ett *exempel* på dödsorsak. Såvitt jag kan bedöma föreligger varken överkill eller underkill.

4.3.10 Fall 10: om primater i vetenskapliga experiment¹²

Den svenska ledamoten Jens Holm (v) är en av personerna bakom denna skriftliga förklaring. Djurförsök på primater placeras här i kategorin djurförsök som inte är försvarbara. Kopplingen görs genom att man i skäl A hänvisar till "kommissionens allmänna samråd från 2006". Frågan blir symbolpolitisk och kan katalogiseras i facket *principer*.

⁹ P6_TA(2008)0054

¹⁰ P6_TA(2007)0506

¹¹ P6_TA(2007)0434

¹² P6_TA(2007)0407

Ett tydligt fall av *kategorisering* kan uttydas ur skäl C, där man skriver att ”[N]ästän alla primatarter har en DNA-uppsättning som till minst 90 procent motsvarar människans DNA-uppsättning, och man har kunnat fastställa att primatarterna kan lida mycket i fångenskap”. Det går även att notera en *framhävningseffekt*, då man väljer att fokusera på de 90 procent som människa och primaterna har gemensamt, snarare än att lägga tyngdpunkten på den 10 procent som särskiljer oss från våra vänner i träden. I det senare fallet är det möjligt att skönja en *maskeringseffekt*.

I det sista skälet, skäl F, använder sig upphovsmännen av symbolpolitik enligt vår modell, men den är den raka motsatsen till vad som anges i skäl C. I stället för att kategorisera genom att peka på likheterna mellan människor och primater – se föregående stycke – fokuseras det i stället på skillnaderna varvid vi kan uttyda att det rör sig om en slags *maskeringseffekt*. Holm et al. vill inte att fokus ska ligga på likheterna utan snarare på skillnaderna – som framhävs – som argument för varför man inte bör utföra försök på primater.

4.3.11 Fall 11: om aktiva substanser i läkemedel¹³

Jag finner det svårt att urskilja några symbolpolitiska element enligt den taxonomi som används i denna uppsats.

4.3.12 Fall 12: om förbud mot sälprodukter i Europeiska unionen¹⁴

Den svenske miljöpartisten Carl Schlyter är en av de ledamöter som gett upphov till denna skriftliga förklaring. I skäl C anges att ”[E]n internationell veterinärgrupp har konstaterat att 42 procent av de slaktade sälar som veterinärerna undersökte kan ha flåtts medan de fortfarande var vid medvetande”. Vi kan tolka denna mening som att den tillhör gruppen *exempel*, genom att hävda att dessa 42 procent sälar får representera alla slaktade sälar. I Santesson-Wilsons taxonomi kallas detta för metonymi.

Ett försök görs att visa på att det finns *principer* i frågan då man under skäl F, G och H visar på andra länder som redan infört förbudet.

¹³ P6_TA(2006)0551

¹⁴ P6_TA(2006)0369

4.3.13 Fall 13: om leveransen av livsmedel till godkända välgörenhetsorganisationer som arbetar med genomförandet av Europeiska unionens program för livsmedelsbistånd till de sämst ställda.¹⁵

Frågan som utgör denna skriftliga förklarings huvudproblem kan sägas vara uttryck för en *principiellt* viktig fråga – att trygga människors livsmedelsbehov. I övrigt är det svårt att uttolka andra symbolpolitiska inslag.

4.3.14 Fall 14: om europeiska hjälptelefonlinjer för barn¹⁶

I inledningen till denna skriftliga förklaring knyts barns situation samman med Europeiska unionens arbete med att stärka medborgerliga rättigheter. Problemet som ligger till grund för förklaringen – barn som far illa – får därmed ett värde i sammanhanget och kan därför placeras i facket *principer*.

4.3.15 Fall 15: om reumatiska sjukdomar¹⁷

Som den uppmärksamme läsaren märker är detta den andra skriftliga förklaringen i denna uppsats som tar upp frågan med reumatiska sjukdomar.

I skäl A säger man att ”[I]nom EU har över 100 miljoner människor i alla åldersgrupper artrit och denna sjukdom utgör den största enskilda orsaken till fysiskt handikapp”. Personer med artrit utgöra *exempel* av en del av helheten, det vill säga individer med fysiskt handikapp.

4.4 Slutsatser

Som analysen har visat kan man uttyda att en övervägande del av de skriftliga förklaringarna innehåller symbolpolitiska element. Bland de fall där vi kunnat finna symbolpolitiska grepp varierar emellertid förekomsten av dem. Man bör dock notera att endast 15 fall studerats och att det därför kan vara olämpligt att generalisera utifrån resultatet.

Beträffande vilka uttryck symbolpolitiken tar sig i de skriftliga förklaringarna är kanske det mest anmärkningsvärda att jag inte lyckats finna något exempel på

¹⁵ P6_TA(2006)0125

¹⁶ P6_TA(2006)0009

¹⁷ P6_TA(2005)0389

vad Santesson-Wilson kallar *uttryck*. En tänkbar anledning till detta kan vara de formalistiska krav som omger en skriftlig förklaring. Trots att den taxonomi som använts i uppsatsen visat sig fruktbar i stor utsträckning är den kanske inte, i sin nuvarande utformning, optimal för studier av denna typ av dokument.

Slutligen är det värt att notera att det i två av fallen (fall 8 och 11), inte var möjligt att urskilja symbolpolitiska element.

5 Diskussion

Under arbetets gång och i synnerhet i slutskedet av studien har en rad intressanta frågor vuxit fram. Vissa har direkt anknytning till symbolpolitik i skriftliga förklaringar, andra inte. I detta kapitel utvecklas de funderingar som uppstått under resans gång.

5.1 Skriftliga förklaringar i Europaparlamentet – symbolpolitik i sig?

Den skriftliga förklaringen i sig kan sägas vara en symbolpolitisk handling, om den ingår i en större kampanj där man försöker få till stånd politisk förändring i en viss riktning. Som ett exempel kan vi ta den skriftliga förklaringen om primater. Att genomföra en skriftlig förklaring var troligtvis en del i en större plan som inbegriper att arbeta på flera nivåer, mot lagstiftare, opinionsbildare och andra intressegrupper.

Ett exempel på symbolpolitik som man stöter på dagligen om man befattar sig med EU-politik är det faktum att det mycket ofta talas om det ”europeiska mervärdet” av olika insatser. Detta skulle kunna vara ett fall av *kategorier* där kan man urskilja samtliga tre effekter som presenterats under kapitel 3.2.1 i denna uppsats. En studie av hur begreppet ”europeiskt mervärde” används skulle säkert vara intressant ur ett symbolpolitiskt perspektiv.

5.2 Europaparlamentets befogenheter

Ledamöterna av Europaparlamentet är – med största sannolikhet – medvetna om att deras text inte har någon lagstiftande karaktär. Samtidigt vet de att det är en tydlig signal till Europeiska kommissionen om att det finns en stark politisk vilja, en majoritet av ledamöterna i Europaparlamentet, som ställer sig bakom förslaget. Därmed, om det faller under EU:s kompetens, skulle man kunna införa gemenskapslagstiftning på området och räkna med Europaparlamentets stöd.

En annan principiellt intressant fråga som berörs i denna uppsats är Europaparlamentets roll och dess arbetssätt. Rent generellt kan man argumentera för att om EU-samarbetet fortsätter att röra sig i en överstatlig, federalistisk riktning med sikte på en federal statsbildning à la Europas förenta stater så borde parlamentet – inbegripet dess ledamöter – få större befogenheter. Därmed kan

man argumentera för att även EU-parlamentarikerna borde få möjlighet att initiera lagstiftning genom motioner eller liknande.

Om man i stället anser att EU i huvudsak bör vara ett mellanstatligt samarbete så torde man vara nöjd med den status ledamöterna i Europaparlamentet har, om man inte tycker att de redan har för stora befogenheter.

5.3 Används symbolpolitiken medvetet?

En vidkommande fråga att ställa nu är huruvida ledamöterna är medvetna om att de använder sig av symbolpolitiska grepp i sina skriftliga förklaringar. Ett sätt att komma underfund med detta är genom att helt enkelt ställa fråga rakt ut till dem. Peter Santesson-Wilson menar att politiker troligtvis inte skulle erkänna det. Här är jag beredd att säga emot, åtminstone till en viss del. Jag tror att en ärlig politiker inte sticker under stol med att man, för att övertyga andra, tar till vissa knep. Om det inte handlar om att förleda, utan snarare att belysa hur viktig en viss politisk fråga är visavi något annan fråga, eller i skenet av en annan, kan mycket väl politikern erkänna detta. Det kan förvisso vara känsligt beroende på varför ledamoten valt att lyfta just den frågan. Lobbyismen är såväl institutionaliserad som mycket utbredd inom EU och min erfarenhet är att de flesta politiker är försiktiga när det handlar om att uttalat explicit vara talespersoner för särintressen, alltså att man gärna inte säger att man blivit kontaktad av exempelvis bilindustrin och därefter föreslagit åtgärder som gynnar industrin i fråga. Men detta är snarare en fråga om varifrån idén kom, snarare än hur den utformades.

Den matris som presenteras på sidan 10 och som även visas nedan visade sig vara svår att tillämpa. Möjligtvis skulle man kunna argumentera för att det dels är svårt att se vilken avsikt beslutsfattaren hade, men i EU-sammanhang är det kanske även svårt att identifiera vilka som är mottagarna. För det första känner försvinnande få medborgare till att skriftliga förklaringar överhuvudtaget existerar. För det andra resonerar de kanske inte heller i termer av vad som är symbolpolitik eller inte.

Då det gäller skriftliga förklaringar är det inte självklart att de kan sägas hamna inom någon av de fyra rutorna nedan. Om en ledamot går ut i media i hemlandet och stolt deklarerar att det nu ska bli ändring, då parlamentarikern i fråga har inlämnat en skriftlig förklaring i någon fråga, kan det uppfattas olika av olika personer. För den oinsatte kanske det snarare ter sig som ett fall av ruta två då denne kanske inte är medveten om de ganska låga oddsen för att det i slutändan leder till ett lagförslag. En annan person kan vara mer medveten om den skriftliga förklaringens roll i EU-systemet varvid denne uppfattar det som en symbolisk handling och därav hamnar denna i ruta 4.

Beslutsfattarens intentioner

	Instrumentella	Symboliska
Instrumentell	1. Riktigt uppfattat instrumentellt beslutsfattande	2. Missuppfattat symboliskt beslut
Symbolisk	3. Missuppfattat instrumentellt beslut	4. Riktigt uppfattat symboliskt beslutsfattande

Figur 4: Relationer mellan beslutsfattaren och omgivningen (ur Santesson-Wilson 2003:61).

5.4 Förslag till vidare studier

En uppgift värdig vidare studier –av omfångsskäl troligtvis en doktorsavhandling – är en kvalitativ intervjubaserad studie där ledamöter i EP får förklara sina ställningstaganden inför de skriftliga förklaringar de ingivit. På så vis skulle man kunna göra en mer djuplodande studie motsvarande den Kingdon gör i ”Agendas, Alternatives and Public Policies” (1993).

Det finns flera principiellt intressanta frågeställningar att besvara, inte minst med tanke på EU:s nuvarande institutionella struktur och de förändringar som kan komma till stånd genom ett nytt fördrag. Utan att ta ställning till huruvida EU bör utvecklas i en mer överstatlig riktning, där EP får mer makt och i större utsträckning fungerar som ett traditionellt parlament eller om man anser att EU:s och EP:s makt bör begränsas är det emellertid ett principiellt intressant föremål för vidare studier.

En annan studie av skriftliga förklaringar skulle kunna vara att kombinera den symbolpolitiska taxonomin med en maktanalys, med till exempel Steven Lukes maktmodell som utgångspunkt. Då skulle särskilt det tredje maktbegreppet, makten över tanken, vara intressant att studera (Lukes 1974).

En vidkommande fråga en forskare skulle kunna ställa är just vad som föranledde att ledamöten valde att plocka upp en fråga vid ett valt tillfälle. Hade han någon förhoppning om att EU de facto skulle införa lagstiftning på området, eller var det bara en symbolisk markering för att kunna visa väljarna att frågan tas på allvar? Oavsett hur det ligger till är de skriftliga förklaringarna ett ämnesområde som forskningen inte ägnat någon uppmärksamhet. Det per se torde vara ett skäl till fördjupning i detta, för akademien, utforskade område.

6 Referenser

Cohen, Michael D., James G. March, Johan P. Olsen, 1972. "A Garbage Can Model of Organizational Choice", *Administrative Science Quarterly*, Vol. 17, No. 1, s. 1-25.

Czarniawska-Joerges, Barbara – Jacobsson, Bengt, 2005. "Political Organizations and Commedia Dell'Arte", *Organization Studies*. No 16; 375 s. 3

Edelman, Murray, 1964. *The Symbolic Uses of Politics*. Chicago: University of Illinois Press.

Essaiasson, Peter – Giljam, Mikael – Oscarsson, Henrik – Wängnerud, Lena, 2007. *Metodpraktikan – Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Upplaga 3:1. Stockholm: Norstedts juridik

Europaparlamentets arbetsordning, www.europarl.europa.eu

Fördrag om upprättande av en konstitution för Europa, www.regeringen.se

Hedetoft, Ulf (red.), 1998. *Political Symbols, Symbolic Politics*. Aldershot: Ashgate.

Hellström, Anders, 2006. *Bringing Europe Down to Earth*. Lund: Lund Political Studies.

Kingdon, John W, 2003. *Agendas Aternatives and Public policies*. Longmans classics in political science: New York

Landman, Tod, 2000. *Issues and methods in comparative politrics: An introduction*. London:Routledge.

Lissabonfördraget, www.regeringen.se

Lukes, Steven, 2005. *Power – A Radical View*. London: Palgrave Macmillan.

Lundquist, Lennart, 1993. *Det vetenskapliga studiet av politik*. Lund: Studentlitteratur.

Massignon, Bérengèremm, 2007. "The European Compromise: Between Immanence and Transcendence", *Social Compass*, Vol 54. 573-82.

Nicefördraget, www.ec.europa.eu

Regeringsformen

Santesson-Wilson, Peter, 2003. *Studier i symbolpolitik*. Lund: Lund Political Studies.

SFS 1974:153, Riksdagsordningen

Skriftliga förklaringar – www.europarl.europa.eu

P6_DCL(2008)0030, Skriftlig förklaring om utnämmande av år 2011 till europeiska året för volontärarbete (i skrivande stund inte i det officiella registret)

P6_DCL(2008)0033, Skriftlig förklaring om att fokusera mer på egenmakt åt ungdomar i EU:s politik (i skrivande stund inte i det officiella registret)

P6_DCL(2008)0036, Skriftlig förklaring om samarbete i krissituationer för att finna försvunna barn (i skrivande stund inte i det officiella registret)

P6_TA(2005)0307, Skriftlig förklaring om exportbidrag för levande nötkreatur till tredjeland

P6_TA(2005)0389, Skriftlig förklaring om reumatiska sjukdomar

P6_TA(2005)0399, Skriftlig förklaring om införandet av 1- och 2-eurosedlar

P6_TA(2006)0008, Skriftlig förklaring om den ökande internationella oron över utvinningen av björngalla i Kina

P6_TA(2006)0009, Skriftlig förklaring om europeiska hjälptelefonlinjer för barn

P6_TA(2006)0080, Skriftlig förklaring om att ta itu med rasism inom fotbollen

P6_TA(2006)0125, Skriftlig förklaring om leveransen av livsmedel till godkända välgörenhetsorganisationer som arbetar med genomförandet av Europeiska unionens program för livsmedelsbistånd till de sämst ställda

P6_TA(2006)0185, Skriftlig förklaring om diabetes

P6_TA(2006)0335, Skriftlig förklaring om skydd och bevarande av det religiösa arvet i norra delen av Cypern

P6_TA(2006)0336, Skriftlig förklaring om internationell adoption i Rumänien

P6_TA(2006)0369, Skriftlig förklaring om förbud mot sälprodukter i Europeiska unionen

P6_TA(2006)0551, Skriftlig förklaring om aktiva substanser i läkemedel

P6_TA(2007)0102, Skriftlig förklaring om hepatit C

P6_TA(2007)0197, Skriftlig förklaring om upprättande av en grön vätebaserad ekonomi och en tredje industriell revolution i Europa genom partnerskap och åtaganden från regioner och kommuner, små och medelstora företag och enskilda organisationer

P6_TA(2007)0407, Skriftlig förklaring om primater i vetenskapliga experiment

P6_TA(2007)0408, Skriftlig förklaring om det europeiska larmnumret 112

P6_TA(2007)0434, Skriftlig förklaring om behovet av en övergripande strategi för att bekämpa cancer

P6_TA(2007)0435, Skriftlig förklaring om behovet av att vidta åtgärder för att skydda ett hotat historiskt monument – den romersk-katolska St. Josef-katedralen i Bukarest (Sfântul Iosif)

P6_TA(2007)0506, Skriftlig förklaring om diskriminering och social utslagning av barn som lider av särskilda inlärningssvårigheter

P6_TA(2007)0599, Skriftlig förklaring om ursprungsmärkning

P6_TA(2008)0054, Skriftlig förklaring om utredning av och åtgärder mot det maktmissbruk som stormarknader med verksamhet i Europeiska unionens utövar

P6_TA(2008)0088, Skriftlig förklaring om tidig varning av medborgarna i allvarliga nödsituationer

P6_TA(2008)0126, Skriftlig förklaring om mordet på människorättsaktivisten Munir Said Thalib

P6_TA(2008)0127, Skriftlig förklaring om textning av samtliga program som visas i den statliga televisionen i EU

P6_TA(2008)0163, Skriftlig förklaring om avskaffande av hemlöshet

P6_TA(2008)0199, Skriftlig förklaring om mikrokrediter

P6_TA(2008)0262, Skriftlig förklaring om reumatiska sjukdomar

EUROPAPARLAMENTET

2004

2009

23.4.2007

0040/2007

SKRIFTLIG FÖRKLARING

i enlighet med artikel 116 i arbetsordningen

från Jens Holm, Rebecca Harms, John Bowis, Martine Roure och
Mojca Drčar Murko

om primater i vetenskapliga experiment

Frist: 6.9.2007

Skriftlig förklaring om primater i vetenskapliga experiment

Europaparlamentet avger denna förklaring

- med beaktande av artikel 116 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Mer än 80 procent av de tillfrågade i kommissionens allmänna samråd från 2006 om djurförsök ansåg att det inte är acceptabelt att använda primater i experiment.
 - B. Mer än 10 000 primater används årligen i experiment i laboratorier inom EU.
 - C. Nästan alla primatarter har en DNA-uppsättning som till minst 90 procent motsvarar människans DNA-uppsättning, och man har kunnat fastställa att primatarterna kan lida mycket i fångenskap.
 - D. 26 procent av primatarterna är utrotningshotade, och primater som fångats i vilt tillstånd används fortsatt i laboratorier. Det kan dessutom vara svårt att skydda primater från hot som mänsklig konsumtion om man ser att dessa arter används fritt av akademiska institutioner i västvärlden.
 - E. Avancerad teknologi och teknik möjliggör nu alternativa metoder som visat sig vara effektivare och tillförlitligare än experiment med primater, som exempelvis magnetresonanskamera (fMRI), mikrodosering, datorsimulering och vävnads- och cellodling.
 - F. När det gäller den genetiska uppsättningen finns det inte bara likheter mellan människor och andra primater utan även viktiga skillnader, och experiment med primater är inte lika precisa som studier baserade på människor.
- 1. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, ministerrådet och Europaparlamentet att utnyttja omarbetningen av direktiv 86/609/EG som ett tillfälle att
 - a) göra upphörandet av användningen av apor – även sådana som fångats i vilt tillstånd – i vetenskapliga experiment till en högt prioriterad fråga,
 - b) fastställa en tidsplan för hur användningen av primater i vetenskapliga experiment skall ersättas med alternativ.
- 2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna förklaring tillsammans med namnen på undertecknarna till rådet, kommissionen och medlemsstaterna.